Sajtóközlemény

A Doktoranduszok Országos Szövetségének [DOSZ] vezetői a Legfőbb Ügyészség előtt, ügyészi törvényességi felügyeleti eljárás kezdeményezésével támadták meg a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája [HÖOK] legutóbbi közgyűlésének egyes határozatait.

A mintegy 230.000 egyetemi és főiskolai hallgató országos érdekképviseleti testülete 2000. november 11-én éves közgyűlést tartott. A közgyűlés napirendjén többek között az elnökségi tagok éves beszámolója, az Alapszabály módosítása és az új tisztségviselők megválasztása szerepelt.

Az elnökség javaslatára a közgyűlés megváltoztatta azt a korábbi szabályt, amely szerint a HÖOK elnökét, és az elnökség 7 tagját a közgyűlés választja, további 2 elnökségi posztot a doktorandusz hallgatók által választott képviselők töltenek be. Az előterjesztés szerint az elnököt és mind a 9 elnökségi tagot a közgyűlés választja. A doktori képzésben részt vevő – azaz tudományos fokozatszerzésre készülő – hallgatók érdekeit sértő módosító javaslat ellen az ekkor még „hivatalban lévő" 2 doktorandusz elnökségi tag tiltakozott, ám a közgyűlés – a felügyelő bizottság „jogi" véleményének kikérése után – megvonta tőlük az Alapszabályban biztosított vétó jogát. Az elnökségi tagok megválasztása már a „módosított" Alapszabály szerint folyt le: a közgyűlés kétlépcsős procedúra keretében egy elnököt, és (csomagban) 9 elnökségi tagot választott. Mindezek eredményeképpen a HÖOK elnökségéből kizárták a legmagasabb szintű egyetemi képzésben részt vevő hallgatók 2 képviselőjét. Így a mintegy hatezer fős doktorandusz közösség kívül rekedt az intézményes érdekképviseletből.

A doktorandusz elnökségi tagok álláspontja szerint az eljárás és az érdemi döntés is ellentétes az Alapszabállyal. Az indítványozók érvelésének elfogadása esetén az Ügyészség maga is intézkedhet, vagy – amennyiben a HÖOK és szerveinek törvényes működése ügyészi hatáskörben nem állítható helyre – keresettel fordulhat a bírósághoz a törvényes működés helyreállításához szükséges intézkedések megtétele érdekében.

A közgyűlés döntése – azon túl, hogy jogilag hibás – érthetetlen, ugyanis a doktorandusz elnökségi tagok által végzett szakmai munkáról szóló beszámolót a közgyűlés nagy szavazattöbbséggel elfogadta. Különös továbbá, hogy az elnökség, a Felügyelő Bizottság és a közgyűlés egyhangúan elutasította a doktorandusz elnökségi tagok vétóját, míg a HÖOK korábbi, esztergomi közgyűlésén maga a most leköszönő elnök, Kucsera Tamás Gergely ismerte el nyilatkozatában, hogy a doktorandusz elnökségi tagok egyetértése hiányában meghozott döntés érvénytelen. Emlékezetes, hogy a felsőoktatási törvény júniusi módosítása előkészítésekor a HÖOK nem támogatta a doktoranduszokat képviselő szervezet, a DOSZ teljes körű önállósodását jelentő törvényi nevesítését, mondván, ez gyengítené a hallgatói mozgalom egységét. Akkor ellentmondásos megoldás született: a törvény szerint a doktoranduszokat hallgatói minőségükben a HÖOK, kutatói és oktatói minőségükben a DOSZ képviseli. Az egységes hallgatói mozgalom gondolata legutóbb a megválasztott új elnök, Almássy Kornél választási programjának központi elemeként jelent meg. Az egységgondolat hitelességét lerontja azonban, hogy az új elnök a doktoranduszokat érintő közgyűlési procedúra idején nem tartózkodott a teremben, a kérdéssel kapcsolatban álláspontját nem fejtette ki. Véleményére abból lehet következtetni, hogy 9 elnökségi tagjelölttel érkezett.

A kialakult patthelyzet lényege: A HÖOK elnöksége nem veszi tudomásul a doktorandusz érdekképviselet önállósodását, de nem ismeri el a HÖOK keretén belül működő, tényleges szakmai munkát folytató doktorandusz „platform" létjogosultságát sem. A november 11-ei fejlemények tükrében úgy tűnik, a HÖOK vezetői az „egységes hallgatói mozgalom" kifejezést csak mint politikai jelszót használják aktuális személyi-szervezeti érdekek igazolására, a napi munka szintjén nem tűrik meg soraikban a doktoranduszok képviselőit.

A DOSZ álláspontja ugyanaz, mint ami 2000. tavaszán volt: a jogi háttér akkor lesz mindenki számára megnyugtató és a valós helyzetnek megfelelő, ha a felsőoktatásról szóló törvény kimondja, hogy a doktoranduszok érdekképviseleti és szakmai közélet-szervező testülete a DOSZ. Ezt a HÖOK és a DOSZ együtt kell, hogy képviselje. Addig azonban, amíg a doktoranduszok hallgatói érdekeit a törvény szerint a HÖOK képviseli, a doktoranduszok választott képviselőinek a HÖOK elnökségében a helyük.

dr Kapa Mátyás, dr. Gajda Tibor, dr. Princzinger Péter